

Noma rannsakaði Føroyar:

Føroyar avgerðandi fyri yrkisleiðina

BEINT ÁÐRENN NOMA LAT UPP Í 2003, VAR CLAUS MEYER Í FØROYUM FYRI AT LEITA EFTIR RÁVØRUM VIÐ MYTOLOGISKARI GÓÐSKU – OG TAÐ FANN HANN

Fyri júst 16 árum síðani gjørdi Claus Meyer saman við tveimum samstarvs-partnarum av at byrja eina nýggja matstovu í Keypmannahavn, sum skuldi rannsaka møguleikarnar í tí norðurlenska rávørugrundarlagnum. Matstovan fekk navnið Noma.

Tríggjar mánaðir áðrenn matstovan lat upp, fóru teir tríggir stovnararnir á eina pílagrímsferð til tey arktisku londini fyri at kanna, um kalda norðurlenska veðurlagið hevði nakra ávirkan á góðskuna av rávørunum, sum vóru til her um leiðir.

Uppdagaði føroysku dygdina

Á hesari pílagrímsferðini gekk leiðin sjálvsagt til Føroya, og her blivu teir móttíknir við opnum ørmum og blivu væl vegleiddir av føroyingum, ið kendu best til føroysku rávørunar.

- Eg minnst kvaliteten av fiskinum og jomfrúhummarunum, eg smakkaði, og eg var fullkomiliga blástur um koll av føroysku hvítarótunum. Eg fekk eisini øður, sum eg ongantið hevði roynt fyrr, sigur Claus Meyer.

- Møtið við tær føroysku rávørunar og tey føroysku fólkinum, eg møtti á ferðini, bleiv definandi fyri mína yrkisleið, sigur hann. Fyrstu árinu brúkti Noma livandi jomfrúhummarar og øður úr Føroyum.

Hava vit loyvi at droyma?

Tá Claus Meyer hevði fyrilestur í Kongshøll 21. februar, vísti hann á, at fyrr var norðurlenskur matur hvørki serliga áhugaverdur ella høgur í metum í altjóðari gastronomi. Tí vóru tað nakrir spurningar, sum vóru umráðandi at reisa og umhugsa, tá Meyer og restin av Noma fóru undir sítt virksema. Teir spurdu seg sjálvar:

- Hava vit í norðurlondum loyvi til at droyma um, at tað kann lata seg

gera at samstarva um at skapa eina av heimsins vakrastu, mest ábyrgdarfullu og mest undranarverdu køk, sum allur heimurin fer at elska, at vit tóku initiativ til? Ella hava vit ikki loyvi til at droyma um tað?

Samstundis reistu teir spurningin, hvørji virðir eitt slíkt mál skuldi byggja á, um teir høvdu loyvi til at droyma hetta. Ein annar týðningarmikil spurningur var, hvat ágóðin til heimin hevði verið í fleiri ymsum sambondum, um mann rakki málinum at bliva ein av heimsins fínastu matstovum – sum Noma nú hevur verið heiðrað sum fyra ferðir.

Máltíðir vóru ein synd

Claus Meyer vísti í framløguni á, at áðrenn norðurlensku køkina hevði matgleðin hjá danum verið avmarkað í nógv ár. Tað einfalda hugskotið at tilreiða eina framúrskarandi máltíð hevði líkaframt verið mett sum ein synd, segði hann og greiddi skemtiliga frá:

- Tað er í hesum andanum, at foreldur míni eru blivin uppdrigin. Tí havi eg kanska eisini lættari við at fylla teimum fyri allar tær andstyggjiligu máltíðirnar, eg bleiv útsettur fyri í byrjanini av 60'unum. Eg vaks upp í tí myrkasta tíðarskeiðnum í søguni hjá donskum mati – í einum av svartastu stöðunum á gastronomiska landakortinum, nevniliga Lolland, tók hann til.

Hann fortaldi víðari um allar tær frystu gularøturnar og steikimargarinið, sum plagdi at seta dóm á máltíðirnar í barndómsheimi hansara. Sum ungur flutti hann til Fraklands, har hann fekk íblástur til franska matgerð, og hetta legði lunnar undir matgleðina og framtíðar ævintýr hansara. Eisini greiddi hann frá um aðrar verkætlanir hjá honum, eitt nú Meyers Bageri og um eina kveikjandi matstovuverkætlan í Bolivia.

Claus Meyer:

Føroyar kunnu vera eitt Mekka fyri íverksetan

- TÚ KANST VÆL BYRJA SUM MATSTOVUEIGARI Í FØROYUM OG SÍÐANI HERTAKA ALLAN HEIMIN VIÐ TÍNUM MATSTOVUM, SIGUR ROYNDI DANSKI ÍVERKSETIN, CLAUS MEYER

Pætur Hjalmar Evensson

At Føroyar liggja fjarðskotnar mitt í Atlantshavinum, nýtist ikki vera ein forðing fyri einari blomstrandi íverksetaravinnu - tvørturímóti eigur hetta at vera styrkin og fyrimunurin hjá føroyskari íverksetan.

Tað heldur víðagitni kokkurin og íverksetin, Claus Meyer, í øllum førum. Navnframi danin hevur gjøgnum ár og dag stáplað nógv fyrirkomulag og verkætlanir uppá beinini, og serliga er tað í matvinnuni, at hann hevur gjørt seg galdandi. Hann hevur ment og definerað nýnorðurlenska matin og er ein av stovnarunum av kollveltandi donsku matstovu, Noma. Claus Meyer var í Føroyum í farnu viku, og hann sær nógvar møguleikar í føroyskari íverksetan.

- Føroyar eru eitt kul brand. Her eru fá fólk, tað er vakurt, náttúran er vill, og tí er tað er kul, tá okkurt kemur úr Føroyum. Við hesum fyrirtreytum hava Føroyar potentiali til at vera eitt Mekka fyri íverksetan, sigur Meyer.

Hertaka heimin úr Føroyum

So er tað spurningurin, um Claus Meyer heldur, hann hevði kunnað rokkið júst somu tindunum, um hann byrjaði sína gastronomisku yrkisleið í Føroyum. Tað ivast hann ikki í, at hann hevði, sjálvt um Føroyar liggja avskornar frá evropeiska meginlandinum.

- Eg meini heilt avgjørt, at eg hevði kunnað eydnast uppá sama máta, um

eg var føddur í Føroyum ella fyri so vítt í Íslandi. Í teoriini kanst tú væl byrja sum matstovueigari í Føroyum og síðani hertaka allan heimin við tínum matstovum, sigur hann og vísir imponeraður á, at føroyska matstovan KOKS júst hevur fingið tvær Michelin-stjørnur.

- Tað prógvar nettupp, at tú ikki nýtist at búgva í einum stórbýi fyri at fáa altjóða success við einari matstovu. Heimurin er lítil, og næsta stopp er bara ein flogtúr á tveir tímar burtur, sigur Claus Meyer.

Tey røttu fólkinum

Men tað er ikki lætt at leggja heimin undir seg, og tað eru lutfalsliga fá, sum megna at hava matstovur í fleiri londum. Tað er Claus Meyer um nakar greiður yvir, og tí leggur hann stóran dent á týðningin at hava tey røttu fólkinum - tí eitt gott team er neyðugt, fyri at ein verkætlan skal bliva til eina altjóða success.

- Uttan tey røttu fólkinum at útinna tað góða hugskotið, so fer alt til einkis. Men tey bestu fólkinum kunnu eisini falla í fátt, um tey brúka orku uppá eitt vánaligt hugskot. Bæði hugskotið og fólkinum eru av størstum týðningi, tí tað eina er einki uttan hitt, sigur hann og vísir á aðrar fyrirtreytir.

- Timing hevur ekstremt stóran týðning. Góð eydna spælir eisini inn, sjálvt um mann ikki so væl kann stýra eydnuni sjálvur. Persónliga haldi eg harumframt, at tað altíð er ein fyrimunur at hava eitt endamál, sum røkkur út yvir ein sjálvan, við í baggaguni, sigur Claus Meyer.